

NIEUWSBRIEF 18 APR 2017

DE TRANSPARANTIE

Comité Verontruste Burgers Oude IJsselstreek (www.derekening.nl) &
Stichting De Transparantie (www.detransparantie.nl)

redacteur: Paul Jansen

Het doel van De Stichting

Zoals u weet heeft de stichting De Transparantie maar één, principiële, doel: *Alles waar publieke gelden mee gemoeid is moet openbaar zijn.* Tenzij er grote zaken zoals staatsbelangen mee gemoeid zijn, dat zou een rechter eventueel moeten kunnen bepalen. Onder dat principe liggen natuurlijk begrippen als eerlijkheid en integriteit.

In dat kader volgen we allerlei ontwikkelingen, bijvoorbeeld rond de nieuwe, op stapel staande WOB wet, de W(et)O(pen)Overheid. De tweede kamer heeft hem aangenomen, de eerste kamer nog niet.

Verder komen we hier en daar opinies tegen die het belang van transparantie, en dus controleerbaarheid, onderschrijven. Het eerste is van Klaartje Peters, hoogleraar Lokaal en Regionaal Bestuur in Maastricht. Zij hield een inleiding op de jaarvergadering van VNG afd. Gelderland op 10 april. Een interessant verslag daarvan staat in de Gelders Post Oude IJsselstreek van 12 april. Op een symposium in Leiden, eerder dit jaar, zei zij o.a.:

Heeft de gemeenteraad toekomst?

Het is zeker geen hopeloze zaak. De titel van Loots' boekje, De gemeenteraad heeft geen toekomst, was wat dat betreft wat te scherp, maar de onderliggende problemen zijn er sinds de verschijning niet kleiner op geworden. Ik zie zelf ook dat het in sommige opzichten niet goed gaat, en ik weet niet of raden in staat zijn om zich aan de eigen haren eruit te trekken. Er zijn veel uitdagingen, en hoe de toekomst eruit ziet, ligt ook aan wie de raadsleden gaat helpen bij hun taak.

Waar zitten de knelpunten?

Zonder in een tranendal te vallen: er is eerder sprake van een verzameling van verschillende knelpunten. Zelf focus ik in mijn bijdrage op de zwaarte van de controlerende taken van de raad, en hoe weinig ondersteuning daarvoor beschikbaar is. Ook het type informatie dat raadsleden voorgeschiedt krijgen, maakt hun taak niet eenvoudig.

In de jaarrekening staat bijvoorbeeld wat er in de begroting was voorgenomen, en wat daarmee is gedaan. Dat komt in een heel technocratische, slecht gestructureerde manier bij de raadsleden terecht, met een hele berg informatie. Om het goed te kunnen volgen moet je enorm puzzelen. Het oorspronkelijke doel van die verantwoording - vertellen waar het geld heen moest en waarom dat wel of niet is gelukt - dat verdwijnt in de procedure. Het gesprek daarover met het college komt daardoor niet op gang.

Een andere invalshoek biedt het stuk in Trouw van 27 maart 'Het gaat niet slecht, maar corruptie is wel een taboe'.

Hans Groot van het Steunpunt Integriteitsonderzoek Politieke Ambtsdragers zegt daarin dat hij in 2016 65 keer op pad is geweest maar zijn bevindingen noemt hij 'weinig spectaculair', hij is niet echt grote kwesties tegen gekomen:

"De hoofdmoot is belangenverstremgeling op lokaal niveau, het lekken van informatie en ongewenst gedrag".

En verderop in het artikel schrijft de journalist:

Er is geen reden achterover te leunen: Opmerkelijk genoeg is Nederland in de internationale corruptie-index van Transparency International weggezaakt van een vijfde naar een achtste plaats. Groot spreekt zelfs van een 'duikeling'. "Je kunt zeggen dat we ons nog steeds in de top tien van de minst corrupte landen van de wereld bevinden maar Nederland hoort wel bij de grootste dalers. Dat komt vooral omdat we geen antwoord hebben op de vraag van buiten wat wij doen om corruptie en belangenverstremgeling tegen te gaan. Nederland is een corruptievrij land, vinden we zélf. Maar de buitenlandse beoordelaars zeggen: corruptie is in Nederland een taboe-onderwerp. Dat is wel iets waarover we moeten nadenken."

De stichting opereert nu lokaal in de gemeente Oude IJsselstreek maar heeft de ambitie om ook landelijk het doel uit te dragen. Komt de nodige menskracht er bij dan zal daaraan gewerkt kunnen gaan worden. Want optimale transparantie is een wapen tegen machtsmisbruik, vriendjespolitiek, belangenverstremgeling, wanbeleid en bevordert dus in hoge mate integriteit en kwaliteit van bestuur, op alle niveaus.

Het Almende college

Op de laatste raadsvergadering is met algemene stemmen besloten om een nieuwe school voor VMBO te bouwen nabij het Isala college voor € 10 miljoen plus additionele kosten, in totaal zo'n € 11 miljoen. En dus de gebouwen van Wesenthorst en Blumers af te breken. In commissievergaderingen en andere overleggen was de noodzaak voor deze operatie kennelijk voldoende aangetoond. Maar twee scholen afbreken is natuurlijk wel een vorm van kapitaalvernietiging.

Om te zorgen dat de gemeentelijke schulden niet met 11 miljoen zullen stijgen is er een "kosmetische" (D66), "boekhoudkundige" (PvdA) truc bedacht. Niet de gemeente leent het geld maar de Stichting Achterhoek VO. Met 100% gemeentegarantie. De gemeente investeert eenmalig voor allerlei kosten € 742.000 en verplicht zich vervolgens om 40 jaar lang aan de stichting € 337.250 per jaar te betalen voor rente en aflossing. De gemeente heeft het woord 'schuld' dus vervangen door 'langdurige verplichting'. En kan zo, door er een partij tussen te schuiven, volhouden dat de schulden niet zijn gestegen. Maar het netto resultaat is dat de gemeente, de burgers dus, 40 jaar lang 3,5 ton moet betalen. Hoe je het ook wilt noemen.

Financieel

In de vorige nieuwsbrief schreven we al over het feit dat de provincie op grond van de schuldenlast de gemeente Oude IJsselstreek in de categorie 'meest risicovol' heeft geplaatst. We ontvingen nog een paar exacte cijfers.

Leningen:

Eind 2015 (jaarrekening p. 87) € 127.500.000.

Eind 2016 (programmabegroting 2016-2019, p. 34) € 142.000.000.

Toename leningen in 2016: € 14.500.000

Eigen vermogen (totale reserves):

Eind 2015 (jaarrekening 2015 p. 87) ruim € 26.000.000

Eind 2016 (programmabegroting 2016-2019, p.101-104) € 20.400.000

Afname eigen vermogen in 2016: € 5.600.000

Rechtszaak

Dinsdag 28 maart verschenen de gemeente Oude IJsselstreek en de stichting De Transparantie voor de rechtbank in Arnhem in de beroepszaak van de stichting tegen de gemeente. De gemeente weigert de NAW gegevens te verstrekken van ingehuurd, externe krachten zoals adviseurs, interim managers, ondersteuners, cateraars, beleidsmakers etc. enz. Op grond van aantasting van de persoonlijke levenssfeer. De stichting stelde dat dat geringe bezwaar niet opweegt tegen het maatschappelijk belang van de verstrekking van deze gegevens in het licht van de bestrijding van belangenverstremgeling en vriendjespolitiek en het bevorderen van integriteit. De uitspraak volgt binnen zes weken, wij houden u op de hoogte.

De Stichting de Transparantie

De stichting werkt met vrijwilligers en we maken minimale kosten. Wilt u ons helpen om financieel boven water te komen (bijvoorbeeld na de forse legeskosten van de rechtszaak) dan zijn we blij met uw bijdrage op NL94 TRIO 0197 747 299 t.n.v. P. Jansen/Stichting de Transparantie. Dank aan de donateurs die ons helpen, we ontvingen recent enkele zeer welkome stortingen. En heeft u tips of inhoudelijke bijdragen, ook die zijn zeer welkom.